

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

VBS DE TWIJG TE WIJGMAAL

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 45831

Instelling VBS De Twijg
Ursulinenstraat 1 - 3018 WIJGMAAL

Beleidsverantwoordelijke Wim VERCRUYSE

Telefoonnummer 016 44 63 48

E-mail directie@detwijg.be

Website www.detwijg.be

Bestuur VZW Vrije Basisschool Wijgmaal
Ursulinenstraat 1 - 3018 WIJGMAAL

Scholengemeenschap SG de 4sprong (Leuven-Hageland)
Oude Markt 28 - 3000 LEUVEN

Centrum voor leerlingenbegeleiding Vrij CLB Leuven
Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN

Start- en einddatum doorlichting 23/10/2023 - 27/10/2023

Inspectieteam Lieve VERHEYDEN
Els VER EECKE

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	8
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	8
4.2	Wiskunde in het lager onderwijs	9
5	Respecteert de school de regelgeving?	11
6	Samenvatting	12
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	12
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	13
6.2.1	De onderwijsleerpraktijk	13
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	14
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	15

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Ursulinenstraat 1 - 3018 WIJGMAAL.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING	In een heldere en bondige visie formuleert de school wat ze met haar onderwijs wil bereiken en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. In toenemende mate is voor de school ook duidelijk hoe ze de schoolwerking wil vormgeven. De visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt stapsgewijs ingang in de schoolwerking, zoals de acties in verband met de pijler “we zijn een dorpsschool” illustreren. De verdere realisatie van de visie kan aan kracht winnen als zij voor belangrijke deelaspecten diepgaander uitgewerkt wordt, bv. voor leerlingenbegeleiding.
Onderwijskundig beleid BENADERT DE VERWACHTING	Ondanks een werking met prioriteiten over schooljaren heen vormen de resultaatsgerichtheid en samenhang van het onderwijskundig beleid een werkpunt. Dat wordt onder andere zichtbaar in een te sterk leerkrachtafhankelijke onderwijsleerpraktijk voor wiskunde in de lagere afdeling. In de kleuterafdeling komen de verschillende verbeterinitiatieven te weinig samen in een breder kader van goed kleuteronderwijs in De Twijg. Verder kan de school haar onderwijskundig beleid qua doelgerichtheid en planmatigheid versterken door een zorgvuldige selectie van prioriteiten aan te vullen met streefdoelen, indicatoren en een tijdpad op (middel)lange termijn. Een daarop afgestemd professionaliseringsbeleid vormt nog een bijkomende uitdaging.
Cyclische evaluatie van de kwaliteit VOLGENS DE VERWACHTING	De school evalueert relevante aspecten van de schoolwerking systematisch en deels ook cyclisch. Ze heeft daarbij voldoende aandacht voor de evaluatie van de resultaten en effecten. Het is een groeikans om het effect van de onderwijskundige implementatieprocessen tot op de vloer op te volgen.
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert haar kwaliteit beperkt doelgericht op basis van kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze slaagt er weinig in om bij haar evaluaties grondige analyses van resultaten en effecten bij de leerlingen te benutten. De expertise van relevante partners neemt ze wel ter harte. Door alle beschikbare informatie samen te leggen en met de nodige betrokkenen te interpreteren, kan de school de betrouwbaarheid van haar evaluaties verhogen.
Borgen en bijsturen VOLGENS DE VERWACHTING	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze slaagt er vooral op praktisch-organisatorisch vlak in om te bewaren en te verspreiden wat kwaliteitsvol is. Voor de onderwijskundige thema's is dat nog een aandachtspunt. De school ontwikkelt verbeteracties voor haar werkpunten.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING	De leraren laten kansen liggen om voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische en planmatige aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Dat geldt in het bijzonder voor de fase van de verhoogde zorg. De leraren leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuters, maar slagen daar voor een aantal ontwikkelvelden onvoldoende (snel) in. Om die reden, maar ook gezien de huidige organisatie van de zorgwerking, spelen de zorg- en klasleraren weinig doelgericht en -kindafhankelijk - ook weinig intensief in op de onderwijsbehoeften van een aantal kleuters. Bijgevolg vormen ook de opvolging van de effecten van de begeleiding en de eventuele bijsturing ervan een werkpunt.
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen van de kleuters. Hun aanpak is geleidelijk, activerend en betekenisvol. De introductie van het werken met een mindmap per thema draagt daar zeker toe bij, al kan de werkvorm verder uitgediept worden, onder andere met het oog op een kwaliteitsvoller taalontwikkeld onderwijs en op meer zelfgestuurd onderwijs. De tijd om kinderen te laten ontwikkelen en leren wordt door de (klas)leraren in voldoende mate gemaximaliseerd. Een meer overdachte differentiatie kan dat doel op kindniveau verder ondersteunen.
Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de kleuters in hun ontwikkelingsproces. De feedback is doorgaans duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Geregeld vertrekken de leraren vanuit de leerervaringen van de kleuters en richten ze zich op het resultaat of het product dat de kinderen bereiken. Context- en leerkrachtafhankelijk is er ook aandacht voor het proces en de zelfregulatie, onder andere via initiatieven om met kleuters terug te kijken op de activiteit.
Leerlingenevaluatie BENADERT DE VERWACHTING	De leraren slagen erin om het observeren in te bedden in hun klaspraktijk, maar doen dat te weinig doel- en normgericht. Bovendien zijn de observaties niet evenwichtig verspreid over de (belangrijkste) ontwikkelvelden, en komt de noodzakelijke beeldvorming wat traag op gang. De leraren leveren inspanningen om de observaties te benutten bij de vormgeving van het erop volgende onderwijsleerproces, maar kunnen daarin ondersteund worden door een afgesproken systematiek.

4.2 Wiskunde in het lager onderwijs

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING	De leraren laten kansen liggen om voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische en planmatige aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Dat geldt in het bijzonder voor de fase van de verhoogde zorg. De leraren leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerling. Onder meer door de versnipperde informatie en de verschillen in zorggevoeligheid is de beeldvorming echter voor verbetering vatbaar. Daardoor glippen sommige leerlingen momenteel door de mazen van het zorgnet. De leraren spelen in beperkte mate doelgericht in op de onderwijsbehoeften van de leerling. Ze laten kansen liggen om in overleg de doelen, het onderwijsleerproces en de leerlingenevaluatie erop af te stemmen. De opvolging van de effecten van de begeleiding en de eventuele bijsturing van de brede basiszorg en de verhoogde zorg vormen een werkpunt.
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak BENADERT DE VERWACHTING	De leraren leveren inspanningen om het leren en ontwikkelen te ondersteunen. Er zijn verschillen in de wijze waarop en de mate waarin leraren een krachtige leeromgeving creëren. Daarbij laten ze kansen liggen om hun aanpak geleidelijk, activerend, betekenisvol of taalontwikkellend te maken. Met het oog op de doelgerichtheid en de logische opbouw van de instructie is het een verbeterpunt om de leerdoelen systematisch te expliciteren voor de leerlingen. De leraren besteden aandacht aan wiskundige begripsvorming, maar ervaren in toenemende mate dat talige informatie een struikelblok vormt bij wiskundeopdrachten. Leraarafhankelijk krijgen leerlingen taalsteun en ruimte om samen te werken en met elkaar in discussie te gaan over effectieve oplossingsstrategieën. De graduele opbouw van zelfsturing, met inbegrip van metacognitieve vaardigheden, is een werkpunt. Leraren stellen terecht hoge verwachtingen aan alle leerlingen. Het is daarbij een opdracht om de brede basiszorg af te stemmen op de zone van de naaste ontwikkeling, de noden en talenten van de leerlingen. De tijd om te leren kan efficiënter benut worden door een meer overdachte zorgwerking en leerlingenevaluatie.
Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING	Intuïtief geven de leraren geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in hun leerproces. De feedback is doorgaans duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen waarin fouten als leerkansen beschouwd worden. De feedback is vaak gericht op de persoon of het product en vertrekt meestal vanuit de leerervaringen van de leerlingen. Door meer vanuit de leerdoelen te vertrekken en de feedback frequenter op het proces of de zelfregulatie te richten, kunnen de leraren de effectiviteit van de feedback versterken.

**Leerlingenevaluatie
VOLGENS DE VERWACHTING**

De observatie en evaluatie sporen grotendeels met het aanbod en met het gevalideerd doelenkader. Het is een aandachtspunt om het evenwicht tussen de domeinen te bewaken. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar en fair en breed. De leraren kunnen de leerlingen een actievere rol laten spelen in het evaluatieproces.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- Het kwaliteitsvol ondersteunen van het geboden onderwijs.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 4, §1

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	●
Onderwijskundig beleid	◆
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	●
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	●

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Wiskunde in het lager onderwijs
Onderwijs en begeleiding op maat	◆	◆
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	●	◆
Effectieve feedback	●	●
Leerlingenevaluatie	◆	●

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot een doelgericht onderwijskundig beleid gebaseerd op een grondige en betrouwbare evaluatie, gebruikmakend van de aanwezige data (kwalitatief/kwantitatief).
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling, meer bepaald met betrekking tot een doelgerichte leerlingenbegeleiding en observatie- en evaluatiepraktijk.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor wiskunde in het lager onderwijs, meer bepaald met betrekking tot een doelgerichte krachtige leeromgeving en leerlingenbegeleiding.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF MET WERKPUNTEN
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF